

Изази Недјељом.

Цијева:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с ВОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
За годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т ЗА ПОЛИТИКУ И КЉИЖЕВНОСТ.

Претплата плаћа се у
плаћеним писмима ново-
средно администрацији „Гл.
Црногорца“ на Цетиње, а
може се и картом унут-
ршњом на пошту у Котор.
Доплати плаћа се уредни-
шћу. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се по
реда 5 новчића. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

БЕЧ, 25 јуна. Нашљедник пар-
ства, надвојвода Рудолф, и Нашљед-
никовица, походили су француског по-
селаника конта Фруше де Кароља, који
креће из Беча (захвалив се државној
служби последије прогона приичева).

МОНАКОВО, 25 јуна. Владар
принц Лујголд није хтио примити
остаје министарства Луцовог, изјав-
љујући своје потпуно повјерење тој
влади.

ЛОНДОН, 27 јуна. Брзојавни
завод „Рајтер“ јавља: „Русија је служ-
бено објавила великијем државама, да
више не важи онај члан берлинског
уговора који наређује да Батум буде
слободна лука. Инглеска ће се, по свој
прилици, задовољити да се придружи
дипломатском протесту великијех др-
жава, те се очекује последије те одлуке
руске владе“.

ПЕТРОГРАД, на Петров дан.

Царски указ наређује, да се сло-
бодна лука у Батуму затвори почевши
од 5 јула о. г.

Повреда црногорске границе.

Закључни извјештаји, о бојевима
наше војске са настрџима на нашу
границу на Тари, стигли су кад је
већ био под штампом пошљедни број
нашега листа, те тако нијесмо били
досијели да о том догађају извјести-
мо своје читаоце у оној опшности,
коју захтијева важност му. Нека нам
допусте да сад напознамо.

По службеним извјештајима, ова-
ко се све догодило:

У петак, 20 јуна, на уру и по
до двије уре по поноћи, велике ору-
жане чете Турака пријеђу Тару на
неколико мјеста, а вода се могла га-
зити, и заузели неколико кула у По-
ља и све шанчеве око Поља. Било је
те војске на двије хиљаде. Тре-
ћа хиљада стојала је у застави поврх
Таре на турској страни. Стража на-

шијех ту бјеше са свијем мало, а то
за то, што је ту био батаљон редовне
војске турске при Тари на турској
страни, којој бимбаша бјеше један
черкез. Наша два капетана који су
били у Поља, Малиша Кргушић
и Мило Војић, ту су само стојали
због преговора са бимбашом, те су се
ставали с њим скоро сваки дан и
преговарали око земаља турскијех
које су на нашу страну. За то није
било у нас повода никаквој бојазни
од какве непријатељске навале са
стране турске.

Турци напали на танке наше
страже, те ове мораше одмах побје-
ћи испред толике војске. Два капета-
на остани у двије куле и затвори се.
Ту су се бранили војсци турској за
пуних 6 сахата. Но Турци навале са
сваке стране и запале куће капетани-
ма више главе; куће су биле од др-
вета. Капетани никако нијесу хтјели
из кућа, радији бјеху изгорети но
предати се. У то скоче њеки бегови
турски, који су познавали оба капета-
на, и улезе код њих на вјеру да им
неће животу бити ништа, те преведи
их у друге куле и затворе их са
собом.

Кад су Турци заузели већ куле и
окопне, онда дође глас у Горњи Ко-
лашин, гдје су били два командира,
Мило Павићев, командир ровач-
ки, и Драгиша Перков, коман-
дир морачки, те они брже боље у Поља,
докле је било пет сахата хода, но су
мало војника, који су се десили из
ближе, около пет стотина; друга
војска бјеше далеко по селак и пла-
нинах. Како дођи су тијех 500 војника,
удари на шанчеве турске, гдје бјеше
около хиљаде Турака. Какав је био
тај нападај жесток и огорчен због при-
јеваре и повреде границе, то се не
може описати. Један Морачанин ускочи
у сред Турака преко шанца и ту од-
мах погине, наравно замијенивши добро
главу. И тако свак пријене једнак на
окопне, Турци не могаху издржати на-
вале, но удри сви бјежати, а наши за
њима у потјеру, докле су их претје-

рали преко Таре воде, гдје их је друга
војска турска изручила. Ту је, од оп-
кона до воде, погинуо лијени дио тур-
ске војске.

Како је, по брзојаву, дошао глас
нашој влади о догађају, она одмах изда
брзе наредбе, да се сва облика вој-
ски оних крајева окупи. Тако свако
потрча да не може бити живље и зао-
коли Турке те су остали били у куле у
Поља. Ту су стојали затворени нашом
војском четири дана. Трећу вече пане
велика магла и у то се отворе неко-
лико затвора турскијех и Турци нагну
да бјеже преко Таре, а наши војници
одмах за њима у потјеру. Ту су многи
Турци погинули.

Остало је још неколико затвора,
гдје су били и наша два капетана.
Командири наши давали су вјеру Тур-
цима, ради капетана, да се предају,
но Турци никако не хтједоше. Коман-
дир нареду тобџијама да опале два
пуца топом, ма изнад куле. Тобџије
опале, командир опет позови Турке
на предају, но Турци још никако неће.
Трећом нареду командир да тобџије
бију гранатом у куле. Пуче топ, а
граната прени у кулу гдје је био за-
твор и рани унутра четворицу Турака.
Како видјеше Турци што чини грана-
та, одмах викнуше за предају; и тако
се сви предали. Командири наши, пре-
ма задатој вјери, пуштине два де-
сет Турака, који су били у затвору
с капетанима, са свијем на слободу
преко Таре, а оних других чет де-
сет и два зароби, узми свијем ору-
жје, вежи и пошљи у Горњи Колашин,
гдје дође наредба од књаж. владе, да
их пошљу у Подгорицу, што се одмах
и учинило.

У тај четвородневни бој погину-
ло је с наше стране, у све, осам
војника и двије жене. Рањени-
ка нашијех има четрнаест; сви
су смјештени у Колашин и влада је
одмах тамо послала лекаре да видају
рањенике. Тако је исто наређено, да
се и рањени Турци лијече с нашијем
рањеницима поједнако.

Што даље буде учињено по том
догађају, јавићемо у своје вријеме.

Овај пут морамо замолити своје
читаоце да се, у мјесто обичног „По-
литичког прегледа“, задовоље најсмер-
нијим изводом из најновијих вијести
те нам их донесе синовња пошта. Није
кривица до нас но до — колере. За-
дар се оградно јаким карантинном про-
тив те немиле гошће, а и невоља му
је, јер, и ако је зараза у Трсту готово
већ престала, а веде да је није ни
било у опасној мјери, сад јављају да
је навалила озбиљно на Савску Ријеку,
гдје има по двадесет случајева дневно.
Због тога добисмо све поште од прошле
недјеље синоћ касно у један мах.

Како се данас отвара народна
скупштина српска у Нишу, то ћемо
крупније гласове отуда моћи очекивати
тек ове недјеље. У очу скупштине није
било важнијих догађаја, већ ако нећемо
забиљжити, како се из владине околине
пуштило глас, да „г. Ј. Ристић хоће
да креће из Србије у иностранство на
дуже вријеме, а можда и за навјек“,
и како се из круга једномислилаца г.
Ристића изјавило да је тај глас „лажан“.
— Пошто је из владиних кругова био-
градских стигло увјерење, да у Србији
нема онолико хајдучкијех чета колико се
било јављало, мисли министар просвјете
да је сад најудесније вријеме да, у
мјесто досадашње Велике Школе,
која се показала недовољна великој
просвјетној потреби напреднога доба
у Србији, оснује прави Универзитет.
И војни министар готов је са својим
предлозима за преустројство војске.
Све ће се то брзо изнијети пред скуп-
штину.

Много је већа затегнутост извањ-
скијех односа у Бугарској, и ако су
унутрашње прилике далеко спокојније.
Највећа опасност пријети од све веће
раздражености Русије прам бугарској
влади, а наиме прам самоме Књазу.
Навале рускијех новина на „Батен-
берговића“ постају све жешће, те књаз

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

НАРИЦАЉКА БАТРИКЕВЕ СЕСТРЕ. ИЗ „ГОРСКОГА ВЈЕНЦА“ ПЕТРА И. ЊЕГУША.

IL LAMENTO DELLA SORELLA DI BATRIĆ.

SAGGIO DI TRADUZIONE DELLA „NARICAJKA“ DEL „GORSKI VJENAC“ DI PIETRO II. NJEGUŠ.

Куда си ми улетно,
мој соколе!
Од дивнога јата твога,
brate рано!
Да а' нејверне не знаш Турке,
Бог их клео!
Е ће тебе преварити,
дивна главо!
Мој свијете изгубљени,
сунце брате!
Моје ране без пребола,
рано љута!
Моје очи извађене,
очни виде!
Коме браћу ти остави,
брацка хвало!
И старог баба Пера,
куку, Пери!
И три младе сестре твоје,
кукавице!
Седам спаха што опшња?
њима празно!

Ahi! dove involasi, ver' qual regione
Il mio falcone?
Dove, dall' inclito stormo fuggio
Il bene mio?
Ai Turchi credere! tanto t'accecchi?
Dio loro imprechi!
Al laccio io veggotti correr fidente,
Capo splendente!
Il sole offuscasi, più non riluce;
Fratel mia luce!
Vano è il rimedio: spegne la vita
L'acre ferita.
È vuota l'orbita, nulla vi brilla;
O mia pupilla!
De' tuoi che restano, non hai memoria?
Tu, nostra gloria!...
Il babbo è vecchio; crudel pensiero!
Povero Piero!
Sono ancor giovani le tre sorelle;
Le poverelle!...
Le chiome, in lagrime, sette cognate
S'hanno tagliate!

Што нечува младу главу?
Људска вило!
Што крвника њом наслади?
bratska diko!
На вјеру те посјекоше,
нејверници!
Дивно а' Травник окитише,
то платили!
Са лијепог главом твојом,
куку! леле!
Ко ће чете сакупљати,
четовођа!
Ко а' крајини бранил' крило,
bratsko крило!
Ко ће турске главе сјећи,
оштра сабљо!
Да погибе у бој љути;
убојниче!
Бе се српски момци грабе,
младо момче!
Око глава и оружја,
просре раце!

Chè avesti il giovane tuo capo a vile?
Ninfa virile!
Ebbro il carnefice fai di diletto,
Tu nostro eletto!
E te, sì credulo, scannar crudeli;
Ah! gl' infedeli!
Di Travnik splendido diventi ornato;
Lor sia scontato!
Chè v' appiecarono, orribil festa!
Sì bella testa!
Chi più raccogliere potrà le schiere,
O condottiere?
Chi veglia ai limiti? chi più li guarda?
Mano gagliarda!
La testa, il barbaro, leva or fidente:
Lungi è il fendente.
Chè, almen, d'un'orrida mischia in l'ardore,
O lottatore,
U' i Serbi han tumulto, in mezzo a' tuoi
Giovani eroi,
Cinto di sangue, d'armi e di teste,
Tu non cadeste?

*) Разумијевши, да се угледни преводилац «Вакхаике Нарике» бави и пријеводом наше старје ставе, «Горскога Вијенца», замолимо га да нам уступи што на углед. Он се врло љубавно одваја својој моћи и ми се удамо да ће се наши читаоци сложити с нама у мишљењу, да се снажне мисли на једну великана најбоље могуће јесне октити дивотом језика Дантовог и Метаркиновог, но што је то учинио врли преводилац.

наредио је да се избаве људи, који ће об-
ћи и поробити банке у Франкфурту
Берлину и т. д. — Четири човјека да кре-
ну на тај посао и да не зна један за дру-
гог, а сваки да донесе дванаест милиона.
Значајно је да на њекијем листовима има
само број. При тој лакојести за новцем
није чудновато ако се помишљало и на
понта од Париза, но ту није било никакве
политике.

И ако грађа о животу смрти несрет-
нога Вителебаховца још ни близу није
исцрпена, ипак се надамо да нећемо овим
жалосним причама запремити више од још
једнога броја нашег листа.

(Свршиће се.)

Д О П И С И.

(С. Р.) ГРАХОВО, 18 јуна. — 1886
— (Прослава рођен-дана Њего-
ве Свјетлости Њазе Нашљед-
ника Данила).

Овђе је прослављен 17 јуна, као дан који
дубоко засијеца у судбину народну, дан, који
даје потпуну наду једном народу за ње-
пну будућност, који има снаге и моћи да
загрије свако срце црногорско те да пока-
же колико је више могуће излив своје
љубави.

А то је рођен-дан Његове Свјетло-
сти Нашљедника Данила! —

Пријед 17 јуна 1871 год. Црна Гора
бијаше још без нашљедника земље. Но
Свевишњи, који све може и зна, за на-
граду племенитих осјећаја и јуначког
жртвовања на дозивању пет-вјековног
темеља драгоцјене домовине, на 17 јуна
1871 године, подари нам Га.

Сад о свечаности:

У понедељник у шест ура послерије
подне тробојни барјаци окитише прозоре.
Заставе изнесоме се на Хумац. Народ
кроз пјану с особитијем весељем мијеша
се и придолазе радиници из поља.

До седам ура пуна пјана народа.
Сад је на ред освјетљење: У осам ура,
Хумац и развалине (како је народ зове)
куле владике Рада Петра II. Петровића
Његоша, која је подигнута била у смјеру
да се спријече турски наспрати на Грахо-
во 1842 године, а порушена по уговору
владичину са Али-пашом Сточевићем 1843
— засја се у цијелом видокругу.

Такођер на сваком прозорчићу илу-
минација, Пуца се из револвера. Одлијеже
топ.

Послије вечере опет се скупило
друштво да проведе неколике уре на нај-
веселији пачин. Тога ради буде на пјану
изнесено вина изобила. Игра се, пјева и
пуца из пушака. Онда се подигло свечано,
ширином пјаче ишло се пјевајући химну
црногорску: „Онамо намо“, „Тек мјесец
изађе“ и друге веселе пјесме и вичући:
„Живио Нашљедник Црне Горе Данило!“

Пошто је у шетњи проведена једна
ура отпочинуло се и почело је коло. И
видио сам у том колу одиета играча, које
му оно бијаше први пут. Пушка не пре-
стаје пуцати. — Ово је све једнако текло

до дванаест и по ура. И онда смо се ра-
зишли. —

У уторак пошло се к цркви на бла-
годарење: и наређено је њекијем вароша-
њима да изнесу топ на врх Хумца и да
избаче двадесет и један метак.

То су и учинили и био им је ред
достојан хвале; — што се може уписати
у заслугу овдашњем капетану г. Акиму
Давковићу.

У осам ура отпочета је служба божја
у храму св. Николе а послерије благодарење.
При служби чинодјејствовао је овдашњи
пречасни свештеник Крсто Кењељ. Посли-
је службе поменути свештеник изговорио
је неколико ријечи о светковини на задо-
вољство присутних.

У девет ура и четрдест минута иза-
ша је народ из цркве вичући: „ура! жи-
вио! И онда смо пошли низ поље. Топ
са врх Хумца одлијеже. — Дошли смо у
пјану, гдје смо пуну народа нашли и ако
бијаше дан радни.

У уторник вече исто друштво које и
у понедељник састало се и на пјану пје-
вало и играло, пуцало и веселило се све
до дванаест ура. Онда смо устали: „ура!
живио! Нашљедник Црне Горе Данило
живио! живио!“ — С овим свршава се
светковина. И разишли смо се.

— Кише нам је пало на ове банде
сразмјерно доста. На све пролетње усеве
хвалит се до сад; а на сијено се плачу.

На свечани дан написао је писац
овијех редака ово неколико стихова а
прочитао их је у друштву:

ЊЕГОВОЈ СВЈЕТЛОСТИ, ЊАЗУ-НАШЉЕДНИКУ ДАНИЛУ АЛЕКСАНДРУ

на рођен-дан 17 јунија 1886.

Загоркињо, б'јела вило,
На стијену од Ловћена
Има пуцао пет вјекова
Одка' стојиш укроћена.

Од а стојиш укроћена,
И с поносног крпа тога,
Кроз времена искушења
За Српство ти молиш Бога.

За српство ти молиш Бога,
За спасење и за славу,
Ти си к небу подизала
Поноситу твоју главу.

Поноситу твоју главу,
За јединство и за слогу,
Шљала си ти молитву
К пријестолу вишњем Богу.

К пријестолу вишњем Богу,
Догађаје све збивене
Пратила си повјерљиво
У прекршне наше ст'јене.

У прекршне наше ст'јене
Ти си себе уток нашла,
Са крвавог бојног поља
Косовога кад си пошла.

Косовога кад си пошла,
Па кроз патње, српске муке,
Трчала си на бојишта
И трудила своје руке.

И трудила своје руке,
Завијајућ луте ране,
Сину драге српске земље
Што на бојном пољу пане.

Што на бојном пољу пане,
То су мучни дани били
Изнад мале Горе Црне
Пет вјекова што су с' вили.

Пет вјекова што су с' вили,
Ма и славе доста памтиш,
У течају тог времена
Одка' дане своје бројиш.

Одка' дане своје бројиш,
Коко памтиш ти весеља,
Што т саноми ове земље
Донесоме с бојног поља.

Донесоме с бојног поља,
У 'но време када јата,
Долазаху на 'ве горе
Крвожедног Азијата,

Крвожедног Азијата;
Но веселе тако славе,
Ти непамтиш прије никад
У године твоје главе.

У године твоје главе,
Но кад Ловћен затресе се,
Од весеља и од жеке
А ти, вило, удари се,

А ти, вило, удари се,
У лагана твоја крила,
И објави цијелој земљи
Те је икад српска била,

Те је икад српска била,
Да већ Црна Гора има
Нашљедника — у средини
Међ' витешким јунацима.

Саво Ст. Радловић.

(Ј. Ј.) ДАНИЛОВ ГРАД, 19 јуна.
Прво достављам вам укратко о прослави
рођеног дана Њ. Свјетлости Њазе Данила
овђе у граду Његовог имена; па онда и о
другоме.

Још по подне у очи реченог дана
т. ј. 16. Јуна, почела се пјача чистити,
уређивати, цвијеће у прозоре с лица пјаче
стављати и све по могућности намјестити
онд што је љепше и миљје човјеком оку
погледати. С почетком ноћи у очи свијет-
лог дана, било је освјетљење вароши до
близу 10 ура; а пјесма се није претраала
ни у једном дијелу чаршије ни до 11. ура.
Између пјесама по често се чујаше: „жи-
вио Нашљедник Данило, живио, живио, жи-
вио!“

Ту вече бјеше у варош мноштво на-
мјерника из више крајева Црне Горе; ту
бјеху предузимачи од пута, који се сад
оудије гради, а и надзиратељ истога од
стране Њ. владе. А велики број радника
с пута не пјезаху пјесме варошке, но своје
своје са великијем подликивањем; од тре-
ске њихове и другијех одговараше с ону
страну Зете у брдо Тараш. Једноме дијелу

ђака из овдашње четвороразредне школе
мало бијаше што је варош освјетљења,
но су на брду Тарашу с прам вароши и
свега Бјелопавлића, пождили многе и ве-
лике буктиње сами о својем тронку, окле-
са усклицима и револверима поздрављаху
окодину бјелопавлићку, показујући јој тијем
у једно како треба ову свијетлу уру про-
вести, те засвједочавајући своје велике
и силне симпатије на сиром дичног нам
Нашљедника Данила и Његове свјетле
и Височанствене династије. У приређивању
тога весеља одликоваху се ученици трећег
и четвртог разреда: Никола и Милован По-
новић, Јаков Малишић, Илија и Ра-
дован Радовић, Ђуро, Крсто и Микоша
Драговић, Милутин Распоповић, Видка
Пејовић и Станко Бошковић. Освитом
дана, вијаху се по вароши тробојне кр-
стате заставе. Обичном уром ударише
звона на храму св. Текле, на глас којијех
се понуни црква назвињеним ђацима, гра-
ђанством и присутијема из околине, а сви
у својем свечаном одијелу. На служби и
благодаренију, чинодјејствовади су г. г.
протојереј Јован Бошковић и поп Јовица
Велашевић; а присуствовали су од стра-
не чиновничтва при овом богослуженију
г. г. капетан и управитељ вароши Петар
Шуњин, капетан Тиодор Драговић, Јанко
Бошковић, подкомандир Милош Радловић,
Илија Бошковић и Кујо Вујовић чиновни-
ци телегр. Васа Пајовић барјактар од бри-
гаде, Шћено Кустодија бивши секретар
сената, Браћа Богдановић народни ђека-
ри, Ђуро Радомиров подофицир и помоћ-
ник управитеља вароши и други. Пошто
се свршило благодарење Богу, на сјајном
дару нама овога дана, и на подржању то-
га дара у потпуном здрављу и задовољ-
ству са цијелијем домом Његовијем, онда
је пошло из цркве мало и велико у цело
пјаче, те се понавјаше вијаше тробојних
застава, и те по крајевима бјеше намје-
штено неколико сједишта за старијех и
тешкијех, којијема исто мило бијаше у
овоме колу учествовати. Кад из цркве до-
ђосмо на лице мјеста, Данилов-грађани
одмах изијеше и дадохме пиће. Здравнице
су подигли у здравље нашљедника и Ње-
говог цијелог Дома протв Бошковић, поп
Велашевић и управитељ вароши. Ове здрав-
нице још већма раепламћеше веселост у
свакој души. На те здравнице одговорено
је бурнијем гласом од стране народа:
„живио!“ и „живјели!“ и одијевано је:
„многаја лета.“ Тад је свак једнодушно
отпочео весеље по својој вољи и жељи не
очекујући никакве команде. Ђаци стајаху
парадно пјевајући пјесме Нашљеднику и
цијелом свијетлом Двору. Одавде не пре-
стајаху шестопуци грохтати, нити грађани
допуштаху нићу мањкати. Много би било
побрајати овдашње грађанство, који сви
поједнако пропраћаху ову уру, онако као
што и треба; али и не пропуштам бар
неколицину од њих именовати, са којијем
ће мислим сви г. г. грађани задовољни
бити; а то су: Ристо Вујовић, Мићо Ду-
летић, Андрија Налбан, Лазо Гера, Ристо
Марков, Мато Маркуш, Никола Павићевић,
Нико Токов, Максим Драговић и други.
Грађанство је захвалило управитељу шко-
ле г. учитељу Стефану Стојановићу, који
се с ђацима умно тачно и уредно овом
часу одазвати. Пошто су ђаци завршили
пјевање са: „живио, живјели и многаја
лета“ пошли су на своју дужност, а гра-
ђанство се цијели дан веселило.

ПОКУПАЈ ЗА БИБЛИОГРАФИЈУ О ЦРНОЈ ГОРИ.

(Наставак.)

88. Amerling.

Historischer Aufsatz von Montenegro
im: „Ausland“ April und Mai 1883.

89. Andrić (Alex.).

Geschichte des Fürstenthums Monte-
negro.

90. Ban (Mathias).

Les principautés-unies devant la Confé-
rence (1878).

91. Berger de Xivrey.

Mémoire sur une tentative d'insur-
rection organisée dans le Magne, de 1612 à
1619, au nom du duc de Nevers, comme
héritier des droits des Paléologues etc.

Mémoires de l'Académie des inscrip-
tions et belles lettres T. XV. Paris).

(On y parle aussi des Monténégrois du
temps.)

92. Biasoletto (Bartol.)

Viaggio di S. M. Federico Augusto ro
di Sassonia, per l'Istria, Dalmazia e Mon-
tenegro.

Trieste, 1841, in 8°

93. Boué (A.)

Esquisse géologique de la Turquie
d'Europe.

Paris, 1846.

94. Čech (Dr. Otakar).

Na Balkane, ze života Crnogorci.

95. Chiudina (Dr Giacomo).
Storia del Montenegro, (dedicata a Sua
Altezza Ser.ma Nicolò I.)
Spalato, 1882.

96. Delarue (Henri).

Le Montenegro.

Paris, 1862.

97. Denton (W.).

Montenegro.

London, 1877.

98. Ebel.

Zwölf Tage auf Montenegro.
(Beschreibung der montenegrinischen
Flora).

Königsberg, 1844 in 8.

99. Foulton (Baron H. von)

Ueber die Eruptivgesteine Montenegro's
(Sieh: Tietze D. E.)

Wien, Holder 1884.

100. Frilley et Wlahovitz.

Le Montenegro contemporain.

Paris, 1876.

101. Gardner Wilkinson.

Dalmatia et Montenegro.

Londres, 1868.

102. Gesetzbuch Daniel's I. Fürsten und
Gebietern von Montenegro und der Berda.
Cat. Popović Novi Sad.

103. Gopčević (Spiridon).

Der Krieg Montenegro's gegen die
Pforte im Jahre 1876.

104. Gopčević (Spiridon).

Der Turco-montenegrinische Krieg
1877.

105. Gopčević (Spiridon).
Montenegro und die Montenegriner.
Leipzig, 1877.

106. Holeček (Josef).

Cerna Gora, v Praze 1876.

107. Illustrierter Führer, durch Dalmatien,
längs der Küste von Albanien bis Korfu und
nach den Jonischen Inseln.

(S. 9, von Montenegro.)

Wien, Pest, Leipzig, 1883. Hartleben.

108. K. P.

Crnagora.

Lwow, 1869.

109. Kapper Siegfried.

Gusle. Ohlasy černohorské.

V Praze.

110. Kolar Josef.

Smrt Smail-agy Čengića

V Praze, 1865.

111. Koh.

Reise nach Istrien, Dalmatien und Mon-
tenegro.

Dresden, 1851.

112. Lenormant.

Turcs et Monténégroins.

Paris, 1866.

113. Leonardos (Alexandre A.).

Notes sur le Monténégro, publiées
dans l'Ephemeris d'Athènes

114. Legendre (A. M.).

Une Mission au Montenegro.

Genève, 1876.

115. Linday V. A.

Dalmatien und Montenegro.

Leipzig, 1849.

116. Marmier.

Voyage au Montenegro.

117. Martinelli (Georges).

Les héros du Montenegro.

118. Maton (Eug).

Histoire du Monténégro.

Paris, 1881.

119. Milaković (Cav. Demetrio).

Storia del Montenegro.

(Trad. dal serbo di G. Aug. Kaznačič.

120. Montenegro und Montenegriner.

Stuttgart, 1837.

121. Nicollić (Giovanni).

Smailo Čengić Aga. Pjesma di Giovanni
Mazuranić.

122. Noë (Heinrich).

Dalmatien und seine Inselwelt, nebst
Wanderungen durch die Schwarzen Berge.

123. Otolenzi.

Il Montenegro prima e dopo il trattato
di Berlino.

... 1881.

124. Pančić (Dr J.).

Elenchus plantarum vascularium quas
aestate a. 1873 in Crnagora legit

Belgradi, in typogr. Status.

125. Pelerin (Charles).

Dalmatie, Monténégro et Herzégovine.

(Свршиће се.)

О грађењу овуједина пута прије нам је јављено; сад нам се има толико јавити, да нам је ови добри и мили гост већ пројездио кроз средину пјаче. Сваким се даном на њему умножава број радника, те тако све боље и живље напредује к Никшићу. Од кад нам је овула минуло, од тад се радије заузимају Данилов-грађани своје куће поправљати, са којиме приградом проширити или једнокатну на два ката подићи. И од тад их више веселост обу хвата и добра нада за будућност кријени, јер знају проишлети какве ће им користи овај пут доносити.

Љетина нам, Богу за славу, врло добро напредује; већ смо, Богу благодарјећи, предмисли колач од нове пшенице, а и виши бисмо, ако нам је допуште Бог и кина поживети.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 30. Јуна.

(Петров-дан) прослављен је и ове године у нашој скровитој пријестоници уобичајеним свечаним начином. У очи дана бјеше Цетиње осветљено и накинено завтавама. По множини и разноликости народа те се кретао по улицама могло се одмах спазити да ту не шећу само Цетињани. На сам дан одслужено је службу Божју Његово Високопреосвештенство г. митрополит Митрофан. У цркви је било Њено Височанство Књагиня Милена, Њ. Свјетлост Књаз Нашљедник Данило, Њихове Свјетлости Књаз Петар Карађорђевић и Књагиня Зорка, преставници страних Дворова у стајаћем руху и остала господа. Народ који немога стати у цркву, бјеше прекрилио сву околину. Кад се свршила служба Божја те Њено Височанство с осталом свјетлом господом кренуло из цркве, пуцали су топови.

Послије свете литургије примали су честиске Књаз Петар и Књагиня Зорка, на имен-дан Књаза Петра. Прво су примили поздрав свога Свјетлог брата и шуре, Књаза Нашљедника, па онда им се поклонили сва остала многа господа.

Ваздан је Цетиње и цетињско поље показивало више живота по уобичајене дане; а путем у Бајнице и на Прилици стао се весело народ што се бјеше слегао овамо од свијех крајева наше домовине, а доста га бјеше и од цитомог Приморја бокешког.

(Испити на Гимназији). Испити годишњи на ову Гимназију отпочети су 20 ов. м. а завршени 25. Прво су полагали испите ученици првога разреда, и то из свијех предмета. Њихов је испит трајао два дана, 20 и 21 ов. м. Ученици овога разреда показали су у главном добар успјех из свијех предмета; иски су се и особито одликоваи. Другом и трећем разреду био је испит у понедјељник 23 ов. м. И овдје је успјех био у главном добар. Ове године први пут је предаваи старо-језички језик у трећем разреду, и ученици су показали из тога предмета успјех, који посвједочава, да се јакој вољи, неуморном труду и познатој даровитости наше дјечке не могу отети ни потези предмети. Увођењем овога предмета у нашу Гимназију дат је њој потпуни класични карактер, којим се наједначује са свијема подобним заводима у свијету. Испит у четвртм разреду држан је у сриједу 25 ов. м. Ученици овога разреда показали су у свијем предметима врло добар успјех, у неким управо сјајан. Његова Свјетлост Књаз-Нашљедник благоволно је присуствовати испитима у њеком разредима. Предејдавао је свијем испитима и руководио их министар просвјете г. Јован Павловић. Многи од госпде министара, војвода и осталијех достојанственика и чиновника походили

су испите, и увјерили се са свијем о добром реду, строгом занту, потпуној чистоти и лијепој наплетку у свему овога нашег завода. У четвртак 26 ов. м. професорски збор имао је сједнице, у којима су утврђене годишње оцјене труда и успјеха свијех ученика. У петак 27 ов. м. држано је најприје у цркви благодарјење, а за тијем су јавно и свечано прочитане свијема ученицима њихове годишње биљешке. Тој свечаности благоволно је присуствовати Његова Свјетлост Књаз-Нашљедник, министри и остали достојанственици и чиновници који се на Цетињу налазе. Том приликом ваљани ученици похваљивани су, а слабији обадравани да буду бољи. Осим тога, Његова Свјетлост Књаз-Нашљедник благоволно је записати листу најбољих а при том сиромашнијех ученика, с намјером да их награди. Управа Гимназије саставила је ту листу исти дан, и по томе награђени су ови ученици: са по 10 фор. а. вр. Вукчевић Михаило, ученик I. разреда, и Ивановић Станко, ученик III. разреда; са по 6 фор. а. вр. ови ученици IV. разреда: Кикић Лука, Лекић Мило, Поповић Иво и Андрија Јовићевић Перов; са по 4 фор. а. вр. ови ученици I. разреда: Вукчевић Симо, Вукчевић Перо, Дожић Мило, Лаленић Илија. У суботу 28 ов. м. подијељене су ове награде реченијем ученицима уз свеопшти усклик: живио Књаз-Нашљедник!, а за тијем су ученицима раздате свједоче и отпуштени су дома на велики школски одмор. Управа Гимназије спрема да изда на свијет први годишњи извјештај, такозвани програм, ове Гимназије, из којег ће се најбоље видјети шта се у њој радило и колико се успјело ове године. Они пак, који су имали прилику да лично присуствују овогодишњим испитима, понијели су тврдо увјерење, да је овај завод на најбољем путу да процвјета и да се с поуздањем може гледати у лијепу будућност његову и у големи користи које ће донијети отаџбини и народу.

Књижевност.

Примили смо на приказ: Невесињска. УХ пјесак. Сије ао Филип Ј. Ковачевић. Цетиње. У државној штампарији. 1886.

Загоркиња, или живот наш у шуми и без шума, са сликом срп. сељака и срп. сељанке. Написао Ј. Миодраговић. Друго попуњено издање. У Биограду, Штампано у кр. срп. државној штампарији. 1886. Цијена 1. динар.

Читамо у биоградској „Новој Уставности“ ово:

Од 1 јула о. г. покреће се под уредништвом г. Јове П. Трифуновића, нов политички лист: „Балкански Савез“ који ће се уређивати у духу маролно и коме ће искључиво цијел бити, да рада на остварењу балканског савеза у духу и правцу који обиљежавају животни интереси свију балканских народа. У првом броју „Балканског Савеза“ изићи ће обширан програм. Редакција листа налази се у Вациној улици број 11 гдје је и уредништво „Нове Уставности“. Ако овај лист буде нашао одзива у народу он ће и отпочети свој рад у она вом обиму која заслужује тако озбиљна и велика ствар, као што је рад на остварењу балканског савеза.

Црногорско Поморство.

Св. Никола, 15 јуна. — Ове недеље за прве 3 дана имали смо средње и тихе вјетрове од II. и III. кв. небо облачно и гдје-год узбуњено море на иза тога средње и јаке вјетрове од I. и IV. кв. мирно море и ведро небо.

На улазак Бојане највише дубине има 4½ нога мљетачких.

Доједрише:

Траб. црн. „Душа Моја“, тон. 24, кап. Брахим Лани, из Уциња, празан.

Траб. црн. „Бела Роза“, тон. 15, кап. Бет Хуси, из Обота, празан.

Траб. црн. „Хаираје“, тон. 23, кап. Даут Мехмед, из Уциња, празан.

Траб. црн. „Тре Фратели“, тон. 15, кап. Махмуд Омер, из Уциња, празан.

Одједрише:

Траб. црн. „Бела Роза“, тон. 15, кап. Бет Хуси, за Уцињ, празан.

Уцињ, 16 јуна. — Ове недеље имали смо лагане вјетрове од II. и III. четвртца, небо ведро и мирно море.

Доједрише и одједрише:

Траб. црн. „Душа Моја“, тон. 24, кап. Б. Лани, из Рисна, за Св. Николу, крдат.

Траб. црн. „Тре Фратели“, тон. 15, кап. М. Ахмет, из Дубровника, за Св. Николу, празан.

Траб. црн. „Коњ Морски“, тон. 25, кап. А. Беџир, из Рисна, за Св. Николу, празан.

Траб. тур. „Бела Вита“, тон. 14, кап. А. Мухтар, из Будве, за Драч, празан.

Траб. тур. „Алах Керим“, тон. 34, кап. С. Сулеман, из Фиуме, за Св. Николу, празан.

Бар, 21 јуна. — Трају вјетрови од I. и IV. квадранта гјегод јаки, узбуњено море, имадосмо и кише један пут.

Барометар 76, стање температуре Р. 23.

18 јуна дође траб. грчка „Калисо“, кап. Ђ. Касими, из Фиуме, крдат трговине и крену јучер за Кро.

20 јуна дође пароб. „Змирије“, кап. Ј. Маријани, из Тријешћа, и овдје искрцао је неколико терета и јутрос слиједи његово путовање.

21 јуна дође из Кроа пароб. лојда „Делфино“, кап. Ковачић, који је онамо чинио 11 дана квартане у слободној пратили. Овдје искрцао је неколико путника и терета слиједући његово путовање.

По бројаву примјено из Кроа пароброд грчки ове недеље тицатиће ову куку и полазиће у све луке грчке и цариградске редовно.

Сувише јавно је да се да на знање путницима и тек стигне пароброд установиће се распоред његове пловидбе.

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(Дугови министри). Може се десити да држава плаћа дугове краљеве. Но јамачно је велика ријеткост, да која народна скупштина у свечаној сједници одобравља влади зајам, да се исплате дугови једног покојног министра. То се десило у једној скорашњој сједници румунске народне скупштине. Влади је одобрен зајам да исплати дугове лани преминулог народњака и министра Константина Розети. Розети је својој домовини много привредио и борио се до издасаја за праведну поједу земаља сиромашним сељацима. Вла да је вољна да намири дугове покојног Розетија. Но син покојников, Винтила, изјављује у листу „Романулу“, те га је његов отац основао а он од њега наслиједио, да он никоме не допушта да плаћа дугове његовог оца, но да ће он сам исплатити те дугове из прихода преосталих списа његовог оца те су сад под штампом. Заиста је то риједак случај, да се син и скупштина надмећу, ко ће се показати захвалнији према заслужном а небезналом покојнику. Народ који се може подићи појавом таквих врлина, вриједан је да живи својим животом и да напредује не бојећи се никакве веће силе. Та појава опомиње на старе Римљане и, кад не би било другог од аза, то би било довољно да посвједочи, да су данашњи Румуњи потомци Трајановијех легионара.

(Крванице у Напуљу). Из Напуља јављају:

„У области лијечења има у нас нова појава, крчме за животињску крв, те су ваљан пуне свијета. Свако јутро, од 8 до 10 ура, крећу гомиле госпде и госпођа, већином отмијеног свијета, к тијем крвавијем крчмама, да се напитују свјеже животињске крви из они час заклаи животиње. Тај нови лијек те га раздасише млади љскари де Буји и Реале, чини права чудеса, као што увјеравају болесници. Изнемогле жене, блијде, истеричке дјевојке, брзо се освјеже и добију доста крви, бескрвна (анемична) дјеца ослаже се за њеколико дана, бони старци ојачају; па и све остале особе, које редовно питу ту крв, чују брзо јачу снагу за живот и за рад. Према томе није чудо што је све навалило на тај нови лијек и већ се помишља да се граде велике дворане за пијење крви, гдје би било сваке врсте крви. На њеколико мјеста Напуља намјештене су крчме крви за прост народ, на које је толико навале, да се брзо морају затварати, јер нестане животиње.“

(Краљичине бљечве). Краљичи италијанској бјеше препоручена једна сирота дјевојчица. Краљича је примила и заинте да јој дјевојче на њен (Краљичин) рођен дан оплете пар свилених бљечави, те јој даде 20 лира да купи свиле. Краљича је брзо заборавила на ту наредбу, кад ал' на њен рођен-дан ево јој носе пар лијепо оплетених свилених бљечави са лијепом честитком.

На то и Краљича пошле малој дјевој-

чици пар бљечави, једну пуну лира, другу пуну бомбона, и уз то писмо: „Пиши ми, драго дијете, која ти се бљечва боље свидјела?“ Сјутра дан већ дође од дјевојчета овај одговор: „Драга госпођо Краљиче! Због твојих бљечави много сам плакала. Ону с новцима узео ми отац, а ону с бомбонима отео ми брат.“

(Nomen et omen). Јужна Угарска (бивша Војводина) ерпска и тамнишки Банат) страдала је ових дана страховито од поплаве. Мађарска влада изаслала је тога ради комисију да испита узроке те невоље и да предложи, шта би ваљало чинити да се у будуће народ и држава сачува од велике штете. Да је влада тој комисији поставила пресједника, то се разумије; да је тај пресједник чиновник министарства, „одјелни савјетник“, и то је паравно; но најјавније је, и ако јамачно нехотице, да се тај пресједник зове Мокри, Андрија Мокри. — Мокри против поплаве! Даније по начелу: Similia similibus? Само што поплава није падошла у хомеопатенијем донама. Овако пак не дао Бог, да наслути!

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Господин Лудвиг Шлегел, ц. к. канцеларијер у Салдбургу, имао је доброту послати потписаној управи фиорина 12 новчића 20, да се подијеле сиромасима ове вароши, на чему се овим племенитом дароватељу јавно благодарим.

Цетиње, 30 јунија 1886.

УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

О Г Л А С И.

!!ЧИТАЈТЕ!!

МАЛ' ДА НЕ ДАРОВАНО.

Ми смо закупили цијелу израду једне чувене фабрике-инглешке, те смо у стању продавати трпезно посуђе за половину цијене што рад кошта; посуђе је од британског сребра најбоље врсте, те јамчимо да ће глеђа трајати десет година.

6 ножева од инглешког чељика.
12 (6 ојца и 6 виљушача).
12 (6 кафених ојчица и толико ојчица за јаја).
12 (6 врло лијепијех купца за јаја и 6 наслона за ножеве).
2 (1 цукрена посипача и 1 цједало за чај).
2 (1 кашика за супу и 1 за млијеко).
6 врло лијепијех пизелпанијех њикара.

6 веома лијепијех тањира за вјеће са ликовима индијским и јапанским.
2 врло лијепа свјетљака за трпезу.

У све: 60 комада, — а све то за самцјех 25 франака (наполеон и четврт). То је пријед костало равна 100 фран. (5 наполеона).

Нарудбине се извршују само након примљена повца, а ако се наручитељу не би свиђало посуђе, може га одмах натраг послати и новци ће му се поврнути.

Пакет прашика за чинићење посуђа кошта 25 сантима, (12 новчића).

Обратити се: Universal-Versandt-Bureau, Wien, Ottakringerstrasse 12, 140.

Или филијали нете: Rothenurmstrasse 5, Wien.

О Г Л А С.

Част ми је објавит да сам моју златарку радњу у Котору, на пјаци св. Трифуна, знатно повећао, обогатиши је разноврсним златарским прибором, све најбоље врсте, те сам у стању не само јамчити за финоћу, доброту, солидну и егзактну израду тијех предмета, него с истијем ја могу г. г. моје муштерје послужити уз одвећ повољну цијену, испод свакије конкуренције.

Богатство извора и добра врста мојих бижутерија из златаи сребра, бриљаната, сребрне столне посуде, као и сатова у златну и сребрну оклопу, јамац ми је, да ће публика својим часнијем нарудбинама дати мени предност.

Препоручујући се за сваку врст поправљања, за поновљење стародневнијех и модернијех предмета; прквенијех потребштине у злату, сребру или мједу; за поклађења, посребрења, резбарије и т. д. обећавам тачност у изради, брзу послугу и цијену умјерену.

Котор, 8 јуна 1886.

Са особитим поштовањем

Богдан Калуђеровић
златар.

Државна штампарија.